Oponentský posudek bakalářské práce FHS UK

Zuzana Terry: Role baru v migraci. Adaptace a integrace anglofonní menšiny v České republice

Diplomová práce Z. Terry se zabývá úlohou baru v migraci. Představuje expat bar jako speciální místo pro migranty z řad anglofonní minority. Vše ilustruje na příkladu konkrétního pražského baru pro expaty, který se nachází v rezidenční čtvrti nedaleko centra. Práce hledá odpověď na to, jaký vliv má tato instituce na adaptaci a integraci do majoritní společnosti.

Jedná se o velmi zajímavé téma - zejména proto, že komunita expatů má v Praze svou tradici a proto, že bary jsou majoritou i migranty chápány jako specifická místa aktivizující sentimenty a sociální vztahy minority. Navíc anglofonní expaté v ČR nebyli systematicky badateli až na výjimky studováni, odborná literatura se jim věnuje spíše okrajově nebo v rámci několika málo témat.

Diplomová práce Z. Terry je logicky koncipovaná a má propracovanou strukturu. Práce nejprve představuje anglofonní migranty (expaty) v ČR a zabývá se jejich migrací do naší země, motivací jejich příjezdu a jejich profilem v literatuře. Zmíněny jsou i expatské sociální sítě v ČR. V první části práce si autorka si klade za cíl představit klíčové koncepty a teoretická východiska (kapitola 4). Upozorňuje na skutečnost, že na migrační proces a na migranta nahlíží odborná literatura v rámci dvou teoretických konceptů – a to: buď v kontextu transnacionální migrace (zajímá je vytváření a fungování transnacionálních sociálních sítí), anebo se zaměřuje na pozici migranta v cílové zemi (kdy migrant zapouští kořeny v novém prostředí).

Výzkumná otázka je představena v druhé části práce (v kapitole 5) a zní: „Jaký význam má pro anglofonní migranty v Praze instituce expat baru a jaký má vliv na adaptaci a integraci do majoritní společnosti? Dále je rozdělena na následující podotázky: 1. Jaká je povaha a podoba instituce expat bar? 2. Kdo jsou její aktéři? 3. Jaké aktivity váže? 4. Jaké významy mu aktéři připisují? 5. Do jaké míry prostor determinuje aktéry, či naopak aktéři determinují prostor?

V následující části (kapitola 6) se autorka věnuje metodologii výzkumu - výzkum má kvalitativní strategii. Autorka získala data metodou zúčastněného pozorování, neformálními rozhovory a polostrukturovanými rozhovory. Vymezuje výzkumný vzorek – expat bary a aktéry spolu s informátory. Sama Z. Terry je dlouhodobě navázaná na komunitu expatů přes svého manžela, což reflektuje a svoji pozici si uvědomuje. Osobně považuji předešlou znalost prostředí a komunity v terénu za velké plus.

Druhá část práce se zabývá barem samotným – představuje jeho příběh, popisuje jej, seznamuje nás s hlavními aktéry a významem baru pro tzv. regulars (štamgasty).
V samotném textu práce oceňuji také doslovné přepisy rozhovorů (respektive jejich části) s informátory v anglickém jazyce. Výborně funguje jejich zařazení do textu, kdy tak autorka ilustruje určitý jev nebo pozorování, ke kterým došla. Práce jako celek tak získává narativní a čtivou formu.

V závěru práce autorka shrnuje teoretické poznatky, formuluje souvislosti mezi jednotlivými koncepty a závěry. Zodpovídá výzkumné otázky, které si vytýčila a věnuje se interpretaci expat baru v kontextu teorií. Z. Terry svým pozorováním došla k tomu, že bar je soukromým prostorem regulars, kteří mezi s sebou udržují silné sociální vazby a vytváří společenství – „rodinu“, je místem a časem odpočinku, většina sociálních aktivit se odvíjí zde nebo v rámci expat baru jako instituce. Je to sociální pole zastupující v zemi původu širší rodinu či spolužáky. Na samotném prostoru baru se ukazuje důležitost místa scházení – aktéři odmítají změnu po převzetí baru novým majitelem. Expat bar je pouze pro ně – pro vlastní komunitu, pro ostatní má zůstat nepoznán. Z. Terry přichází se zjištěním - tvrzením, že expat bar umožňuje intimitu regulars. Štamgasti uzavírají svou transnacionální společnost skrze bar a mají potřebu teritorializace.

Práce splňuje všechny formální požadavky, co se rozsahu i citačních norem týče. Autorka vychází z relevantní domácí i zahraniční literatury. Vytkla bych jen maličkosti: absenci stránkování, občasné překlepy a drobný nedostatek v seznamu použité literatury. Text je psán velmi srozumitelnou formou, dobrá je i gramatická úroveň textu.

Pokud by se Z. Terry chtěla tématu věnovat více nebo práci rozšířit, nabízím předmět k úvaze: rozpracovat důsledněji část, kde jsou popsány významy baru pro regulars – konkrétně úsek: proces změny (7.4.2.) a zaměřit se na formy projevů zájmu regulars o bar samotný a možné podoby expatského front roomu očima všech aktérů.

Práce splňuje všechny požadavky bakalářské diplomové práce, doporučuji ji v závislosti obhajoby hodnotit stupněm A – výborně.

V Praze, 10. 9. 2014

PhDr. Lucie Hanzlíková, PhD.